

Mattijuhani Koponen

**EUROOPPA,
ODYSSEIA D-JUNASSA
1992**

The Rape of The Mind

The Rape of The Mind
Näinä aikoina ja kaikkina aikoina
Järjetön The Rape of The Mind.

My Mind Want to be Free.

My Mind Want to be Free
because I'm Free Human Being.

Parempi elää
tahdossaan vapaana
köyhyydessä
ja kiven kolossakin
kuin tahto sidottuna
vaikka rikkaudessa
ja rahoissa kylpien.

Make Love, Make Love...

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

I Paluuta ei ole

1.

Avioliitto oli hänelle vahinko.

“Käärmeensikiöstä et voi tehdä Madonnaa.
Käärme tosin luo
nahkansa, mutta
luonnolleen sekään ei voi mitään”.

- Olen kurjistanut jo liian monen elämää.
Nyt kurjistan enää omaani:
en suostu kuin kuolemaan
ellen saa elää kuten tahdon:
kirjoittaa, soittaa, maalata.
Ajatellen, ilman pakkoa.

Kymmenen vuotta elin karkotettuna.
Nyt sanon: “Saa riittää!”

Olen tiellä jolta ei ole paluuta.

Nouse. Nouse joka kerta!
Paluuta ei ole.
Jatka matkaa. Kohti valoa: kirkkautta!

2.

En pyydä anteeksi ylpeyttäni.
Pyytääkö puu anteeksi lehtiään?
Tai puutarhuri anteeksi hyvää satoa?

Pellossani on kypsä vilja.
On sadonkojuun aika.
Vihdoin. Vihdoin on aika.
Kiitos ja ylistys!
Vai onko jo myöhäistä?

3.

Pyydän kuitenkin anteeksi
erehdystäni.
Kirjoitin ystävälle:

“Runous on olennaista,
mutta ei tärkeää.”

Sukupolvea ei saa johtaa harhaan.
Asia on päinvastoin.

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

4.

En osannut eritellä tunteitani
kirjoittaessani:

“Varustaudu tähän: En enää palaa.”

Älä selitä.
Paluuta ei ole.
On Tie.

5.

Kun Ystäväni suostuu puhumaan
minulle
viinilasinsa äärellä,
vuosisatojen takaa,
puhe on läsnä.

Onko Hän tavoittanut:
mikä on Ikuista?

En voi tämän edessä
hyväksyä hänen vähättelyään:

“Jos kuolemme: ero on lopullinen”.

Jään pohtimaan:
Kuinka
kuolematon
voi kuolla

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

6.

Perhonen on paras lepattavassa lennossa,
minussa jokin väittää.

Haluaisin tutustua Häneen.
Ennen vastaväitteitä.

Kun hän jo asuu minussa.

Kuka minä olen?
Jokin aavistus on käsillä.

7.

Haavimestä ymmärrän,
kun hän haluaa perhosen.

Ymmärtääkö hän:
Et voi vangita kauneutta?!

Et voi vangita
vapaan linnun kaarta,
elämän siiveniskuja
häkkiin,
kun tahdot puhtaita ja
viattomia nautintoja.

8.

Kun kohtaat siipirikon,
lajista väliä,
tee suoja.

Onhan
asunnossasi ovi
myös ulos:

menköön ja tulkoon.

Tulee kuitenkin
ja kertoo tarinoitaan.

9.

Kesäyö.
Banaliteetti?

Pohjoisen taivaan kuperassa kannessa
tuskin havaittava
reikä

Vanhainkodin kohdalla
pellon laidalla suojatun turan rannalla
ohut kajo:
Sielut pakenevat?

Kuka tarkastaa liput?
Millä valtakirjalla?

Totuuden etsijän pellossa
ei ainuttakaan jyvää.
Ohikiitävän hetken näkyy
parvi siipiä: enkeleitä?!

Aaltoileva värinä. Kaunis.
Variksia!

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

10.

Heinäkuussa pellon laidalla
haavimies.

Kukkien yllä perhonen.

11.

Näen pahaä unta
valvottuani yön
perhostenkerääjän
valoilla.

Kaasuvalo.
Tuo mieleen historian;
ihan äsken, tässä melkein.

Olen surullinen
kun edes jotakin
tästä ihmisyydestä tiedän.

12.

Kun käännän katseen
juopuneen ystäväni puheista,
näen ikkunasta merisumun pelloilla.
En tarvitse puolustuspuhetta
kun hän sanoo:

“Yksin nukkuvaa
ei voi kuin sääliä.”

Kuu hauras.
Lyhdyt riippuvat ilmassa.

Vuodematollani
tuhannet muistot lämmittämässä.

13.

Kun et tunne minua, tiedä:
Teen mitä tahdon
lopulla elämäni.

Tai ei nyt ihan.

Rukoilen iltaisin,
saadakseni tietoa, ymmärrystä.

Tiedän että minua odotetaan.
En halua kiirehtiä matkaani.

On vasta puolipäivä.
Etsin paikkaa varjosta mietiskelläkseni.

14

Älä suotta pyydä anteeksi
jos huoneesi onkin
epäjärjestyksessä:
riittää kun hallitset mielesi.

Ja kun ovesi on avoin.

15.

Harmaahaikara puhelee turalla.
Kuu on mennyt.
Hiivin hiljaa nauhurin kanssa
vangitsemassa ääniä.

Minä rakennan Lintusinfoniaa!

Pensaan takana törmään
naapurini:
oli puhaltelemassa
tyhjään pulloon.

16.

Kun hetken saa tilaa elää rauhassa,
mieli jo kiirehtii pilaamaan kaiken.

Mihin on maailma ryntäämässä!
Sormi yrittää nousta:
Tuossa vauhdissa
ei tule valmista.

Entä itse, mihin
on kiire,
kun herään näin varhain
tuskin nukuttuani
epäilysteni kanssa.

17.

“Runous vaikka puhuikin kieltämyksen kautta,
ylistää suun kyllyydestä”,
luen päiväkirjastani.

Jälleen saan pyytää anteeksi.

Ymmärrän kyllä:
ankaraa on hankkia leipää,
kun maailman ilot
tulevat ilmaiseksi
ja tarjottimella

18.

Etäinen ukkosen kumu jyrähtelee.

Harakka räkättää pensaan suojassa:
Vain yksi poikanen menehtyi
ja sekin itsepäisyyttään.

Vai oliko vain ylpeä,
kaltaiseni,
kun ei suostunut syömään
vankeudessa.

19.

Suunnittelen kahta runoa hänestä,
joka ei halunnut elää kanssani.

Toinen ylistää hänen oikeamielisyyttään.
Toinen pilkkaa vallanhaluista
hänen itsensä tähden.

Annan runot haudankaivajalle.
Hän saa valita pannaanko toinen
tai toinen
kiveen.

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

20.

Turan hammaslääkäri tuli lomalle
ja kielsi puhumasta ammattiasioista.

Hän ihasteli ankkojani.
En tosin itse
voinut lausua yhtään sanaa
juuri ankoista.
Ne kuuluivat ammattiini.

21.

Vieraita tuli lisää.

Viimeksi tulleet puhuivat saksaa

Nämä olivat uutta sukupolvea

Nyt ei kannattanut puhua

vanhoista asioista.

Mies on biologi, vaimo opettaja

Luovat uutta, kasvattavat

Kertoivat kyllä marssivansa:

“Vihreän Euroopan alla”.

22.

Minussa on monta hurjaa mielipidettä:
Demonit riitelevät.

Ja tämä yksi
herkkämieli, ei henno sanoa
mitä haluaa,
vaikka joku jo vaatii selvää murhaa

Olisinko kenties ollut
joskus jonkin sulttaanin virassa
tahtomattani
nähdessä putoavan

23.

Hänen mielensä on valoisa
kuin kesäinen päivä
Ranskan ihanimman laakson,
tai korkealla vuorella
jossakin täältä kaukana:
Kiinassa, Himalajalla,
Kilimandsarossa, ja mitä niitä vielä on
joita mieli kiipeillä

Minun on vahdittava
mustien pilvien tuloa,
varottava jotta hän ei astuisi rotkoon
takiani.

Joitakin aikoja myöhemmin

24.

Ja kuten myöhemmin kävi ilmi
Penelopea ei enää ollut
jos oli ollutkaan;
illuusio oikeudenmukaisuudesta
liittyneenä kauneuteen ja
uskollisuuteen?

Enää se ei jaksanut kannatella
elämää

Tilalla oli sadomasokistinen feminismi;
naaraskäärmeiden metsä täynnä
myrkkyä
joka olisi tappanut jopa
Sokrateen maljan

Penelopen tarina oli eletty
Se oli loppu
Päättynyt

Milloin se täsmälleen tapahtui
sitä Odysseus ei enää muistanut

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

25.

Unissaan hän näki
käärmeen muuttuvan Ksantipan suussa
kieleksi

Uni oli todellisuutta väkevämmin hänessä
ja huusi olemustaan esille

Hammurabin tytär

26.

Hän on ihmisen tytär
jos ihminen on poliisi
ja jos poliisi on hän
joka videossa pamputtaa
ja hakkaa ja potkii
ja huutaa: Kuole, koira!
Musta äpärä! Vitun Neekeri! Vietnamilainen!
Somali-Sika! Homo!

Hänet tunnistaa. Hän on ihminen.
Hänen siemenestään tytär on,
ihminen, hänkin.

27.

Hän on minun aurinkoni
ja minä hänen kuunsa

Mukanamme kulkevat
päivä ja yö

Ja me: valaistut
koskaan kohtaamatta
saman taivaan kantta
kuljetamme

28.

Ja kun Jumala on energiaa
jos Jumalaa on
Hänen energiansa on Jumala

Tuhoisa. Etenevä
kuin hirmumyrsky
muodikas kaaos

ottaa hampaan
ja silmän
ja käden
ja vie sydämen

ja ottaa mitä tahtoo
kysymättä

mikä on mieli
kun mielettömänä etenee

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

29.

ja hän istuu tulessa
ja palelee

30.

Luuletko, uskotko yhä

Hätkö kuuntelisi kun rukoilet
ja anot rakkautta

Mene pois
ja kosta!

31.

Rakkauttani et halua
kun en osannut
mitä nyt osaisin

Ystävyysden torjut

Mitä siis teen
olisiko kuolema parempi?

Ei! on synnyttävä uudelleen
odotettava uutta kevättä

32.

Hän on kokonaan omansa

Tulee kun tahtoo
ja kun ei tule
Ei halunnut

Häntäkö odottaisin
Tulkoon ja menköön
Ja olkoon pois minusta

33.

Ja kun Hän nostaa niskaansa
ja nokka tuhisee taivasta kohden

Vihansa täyttää koko tilan
ja tähdet pakenevat

Hänen päiviänsä ei mikään valvo
Eikä ole unta niin yksinäistä

34.

Kuka sinulle on
mitään antanut
mitä annoin

En enää pyydä: Anteeksi

35.

Hänen isänsä sytytti rovion
pistooli ohimolla
ja liekki jäätää tyttären

kun Hän raivoaa
ja tuhlaa

36.

Luoksesi en palaa

Haudallasi huutaa
tyhjä maljakko

Kukkani kuuluvat eläville

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

37.

Tuuli tulee posket pullistuneina
Ja vihassa

38.

Kaiken sen kärsiikin

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

39.

Dungerquen rannalta etelään
Atlantti edessä
yötaivas kuun valaisema
nostaa meren helmaa

ja ranta nousee purjelaudan alle

Ajatus sinkoaa satelliitin tähtien sekaan:
New York! San Fransisco!

Kuuletteko kun huudan ikävääni
ja olen yksin

Kuuletteko kuinka yksin olen

40.

Kun kuu on muisto ja tuhkaa
meri lähettää terveisensä vihassa

Sinua ei kukaan voi auttaa

41.

Silmistänsä sinkoaa salamoita
kuin Jumalan keihäitä

Näen ne selvästi
onhan kirkas päivä

Eikä välillämme matkaa
kuin kaksi tuhatta kilometriä

Ei mikään matka
Hammurabin tyttären tulla ja leimuta

42.

Pakarat puuduksissa
ajan kuin hullu:
on kiire ylittää vuori
ennen Hammurabin armeijaa

Citröen tuntee tien:
kotimaa allaan

Pienen ranskalaisen kyläpahasen
kujan varrella risti ja kärsivä Jeesus

Äkkiä kysyy ääni sisälläni:

“Mitä sinä vielä haluat
kun tänne jo pääsit”

43.

Rouenin etanat
maistuvat makealta;
nuoruusvuosien liftausmatkan pyhitys

Seine tänään kuin Tuonelan joki
öljyinen

Juhani Harrin kanssa
mielikuvissani kylven
käyden joessa

Äitini rukouksissa
pala ehyttä maailmaa
kiinnittyy minuun

Ehtisinkö vielä ennen kuin

44.

Yksinäisempää kuin ihmisten keskellä
Kokonaisempaa iloa kuin yksinäisyydessä

Omenatkin samassa puussa
erikseen poimitaan

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

45.

Jos omistat tahdon
luovu ennen kuin se syö sinut

46.

Ja pian loppuu aika jota ei ole kenenkään lasissa
Ja tämä matka joka ei alkanut on tulossa päätökseen
Ei ole aikaa ilman Hammurabin armeijaa
Ei ole rakkautta ilman vihaa ja omistusta
Kun tahdot pois tahdosta taivaan kipinöivään yöhön
Olet vain tahdoton energia Jumalan

Elämän synty

47.

Illalla ennen nukkumaanmenoa ristin käteni ja
pyysin Häntä ajattelemaan myös minua

Oletko meren rannalle
pitkän laineen mukana heittänyt kivi
jota meri hioo päästämättä käsistään

Etkö jo voisi poimia minua
Ottaa talteen ja vastata kun kysyn:
Kuka olen

48.

Kutsut itseäsi kiveksi
Kun et ymmärrä tilaasi

Sydän sinä olet
Pelkkää sydäntä

Ja sellaisen aika loppuu
Aina ennen kuin mikään kunnolla alkaa

Olisitkin kivistä
Hioisin sinua kuin timanttia

49.

Lapsi kasvoi hänen kohdussaan määrätyn ajan
Istukassa joka pakastettiin ja kätkettiin maakuoppaan
Rakenteille pannun talon alle

Onnen lapsi: Ukko, onnen tuoja, kertooko myös tarinoita
Kun hän kasvaa nyt kun jo syntyi
Ja talo onneen kasvakoon

Kun vielä muistat varjella taloon johtavaa tietä
Jotta Hammurabi ei löytäisi perille

50.

Tänään minun ei olisi pitänyt herätä lainkaan
Ja kun heräsin tähän uneen joka on yhtä todellinen
Myin päiväni synnyn alatorilla muukalaiselle
Ja hän vei sitä mukanaan riemuissaan jakaen kaikille
Ja minä kutistuin olemattomiin itsessäni ja lakkasin olemasta

Näin kuvaan myöhemmin sitä mitä kutsun
Tahdon luovuttamiseksi
Päivänä jona ei olisi pitänyt lainkaan herätä synnyin
Ja nyt kun olen ja tunnistan itseni erottuvaksi tähän todellisuuteen

51.

Ja kun uusi elämä antoi minulle sisältöä
Kuljin ajassa taaksepäin saavuttaakseni eilisen jotta ymmärtäisin
Ja tulin kohtaan jossa oli kirjoitettu luettavaksi:
Erehdys, Väärä valinta, ja näistä johtuvat Seuraamukset
Minun annettiin nähdä

52.

Intohimon palava liekki alkoi kärventää
Kipu oli kokonainen ja täytti minut
Oli sietämätöntä seisoa viimeisellä rannalla ja odottaa
Ja kun en tahtonut kestää valmistauduin hyppyyn

53.

Riemukaaren läheisyydessä parkkeerasin autoni ja nukuin
Kun olin voittanut tämän matkan itsessäni ajattelin kotiinpaluuta
Tutkin karttaa ja historiaa ja valitsin tien jota ei vielä rakennettu
Ja kun olin varma ettei Hammurabi tuntenut tätä mahdollisuutta
Ajoin varmuudeksi kaksi kertaa Pariisin ympäri kehätiellä
Näin eksytin mahdolliset minua seuraavat energiat
Normandiaa päin ja mutkitellen Belgiaan ja Saksaan
Mahdotonta minua olisi löytää kun näin järjettömästi kuljin
Ja korkealla vuorella minun annettiin hetki katsoa maailmaa
Eurooppa oli allani ja minulta kysyttiin
Mitä minä sille aioin tehdä

54.

Olin lähtenyt matkaan pisteestä Y mikä muodostui tunteesta
Odysseus neuvoi minua olemaan kuuntelematta
En antanut mainosvalojen houkuttaa valuuttojani
Konjakkia ostin, se minulle sallittiin ja tupakointi
Eurooppa oli edessäni avoimena vailla tullimuodollisuuksia

55.

Le Toquevillessa minun teki mieleni kuulua rikkaisiin
Ja kylpylässä toivoin itselleni nuoruutta
Vesiliukumäessä ajattelin olevani matkalla uuteen elämään
Olin saavuttanut tietoisuuteni siitä siemenestä jona matkalle lähdin

56.

Nyt kun olen unohtanut kaikki tunteet myös vihan
Ja tunnen vain etäisesti sanoja joilla niitä kuvataan
En enää muistanut Hammurabin sukua ja vapauduin
Mitä minä enää Euroopalla kun Tahitilla ovat lempeät laineet

Portugalin talvi

57.

Kun laiva kiinnittyi pollareihin ja Van Korvaton hiipi maihin
Eurooppa jäi ja saavuin satujen saarille
Kyltissä luki: Gedser, olin siis Portugalissa

Tuntui kummalliselta kun huoltoasemalla kaikki näyttivät niin
Skandinaaveilta ja puhuivat kurkussa käsiteltyä ruotsia
Jota melkein osasin ymmärtää maksaessani laskuni

58.

Ainakaan nämä eivät vaikuttaneet vihamielisiltä
Ne valmistivat wienereitä joissa oli paljon kermaa ja sokeria
Jokainen maanviljelijä oli maisema-arkkitehti
Se mistä vakuutuin että tosiaan olin Portugalissa oli näin:
don Quijoten muistomerkkejä oli joka paikassa:
Postmoderneja tuulimyllyjä
Ajattelin että köyhälle se käy tämäkin kun ei ole Tahitia
Paitsi sydämessä jota siis olen

59.

Joko olen puhunut niin kauan että viha on kokonaan poissa?

60.

Tämä aika oli kokonaan täysin huoletonta ja vapaata

Se minua lopulta alkoi kummastuttaa

Huolestuin kun ei ollut minkäänlaisia paineita

Unohdin jopa että oli mahdollisesti ja kenties joskus ollut jossakin

Huolia

61.

Astuessani sinä päivänä ystäväni Hammurabin ravintolaan
Hän kertoi tulleensa kaukaa Pakistanista ja kysyin
Mitä sinä täällä Tahitilla
Eikö Kistanissakin ole kuuma
Hammurabi käski tuoda pöytään kokonaisen lampaan

Karitsan veri valutettiin nähdessäni astiaan jossa istuin

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

62.

Hammurabi tuli uneeni ja tunsin etten ollut koskaan aikaisemmin
Pyysin hänen tyttärensä suosiota ja
Sain myös talon meren rannalta

Nykyään tuulet Portugalissa ovat lempeitä ja avuksi surffauksessa

63.

Mistä tämä kaikki alkoikaan sitä ei ole enää
Vapautin tahdon palveluksestani ja olen nyt eläkkeellä
Muistelen jos sille päälle satun
Mutta enimmäkseen huvittelen auton ratissa

Toisinaan kiusaan myös nuorempia osaamalla kaiken jo

II Kuin pieniä astioita joita tuuli soittaa

1 Omena

2.

ALKUPUHE

1990-luku alkoi jo 1930- tai 1620- tai

Ihmiset, ystävät,
myös te jotka aina ja kaikkialla,
kaikkina aikoina heitätte hiekkaa rattaisiin,
ohjelmoitte tuhoviruksen joka muuttaa kirjoituksen
ja historian:

ystävät, ihmiset,
tulee aika jolloin on arvioitava elämänsä uudelleen, on
aloitettava alusta, ja
hyväksyttävä nuoruuden ehdottomuus järjettömänä
ja hylättävä sydämensä ja
sopeuduttava
järjen aikaan
joka kokoaa, järjestää ja karsii kuin puutarhuri
jonka tarhassa on ainoastaan
yksi omenapuu.

3.

Ystävät kuulkaa:

nyt jälleen keskiaikana
sokeat yhä ohjaavat täällä sokeita,
ohjattavia riittää, ja
sukupolvi sukupolven perään tulee uusia
kuin kevään lehtiä
joille ei kerrota edellisten kohtalosta, ja
toistuu syklisen historian karma.

Ja yhteinen alitajunta on lineaarinen muisti
jonka tiedostot kasvavat vauhdilla jota on vaikea käsittää,
eikä ole ketään
jonka tahdon alla toteutuisi kenenkään oikeus
elää omillaan ja itsensä kokoisena,
eikä ketään
joka pystyisi kaikesta kokoamaan
olennaisen ja ohjata suuntaa
joka ei ajelehtisi.

4.

MORDORIN SUU ONAUKI

ja sen nälkä on loputon kuin maailma,
ja tässä ajassa josta tämä puhe kasvaa
pahoinvointi on jokapäiväinen ikoni
kaikkien kymmenlukujen edessä ja takana,
eikä meistä kukaan tiedä mihin olemme matkalla
ja kaikki perille menevät tiet
on rakennettu suolle.

Ja nyt kun
on yhä vähemmin tahtoa nähdä, ja
puuttuu ohjaus suunnata intohimoista järkeänsä,
kun jokainen astia on täynnä itseänsä
ja valuvat
yli reunojensa ja toistensa päälle
ja ovat kuin kellot,
joita ajan suunnaton tuuli soittaa
eivätkä kuule omaa ääntään,
ja tuuli on lopullinen
eikä jäljelle jää muuta.

5.

Ja on kirjoitettu:

“Tuhon enkeli ratsastaa lentävällä hevosella.”

Ja on näkyvissä aika kun se tapahtuu,
ja aika on nyt, eikä sitä mitata
muotikelloilla.

Yksi kulttuuri päättyy.

Exodus alkoi, eikä ole näkijää
joka kertoisi alun yhteisesti sovittuna
nyt kun
toteutuu Harmageddon, ja
uusi aika alkaa ja kansat vaeltavat.

Tässä ei ole mitään dramaattista:
menee ihmisiä, kansoja,
vaivalla rakennettua ja pysyväksi luultua
nyt kun ihmismaailmanpäänäyttämöllä
Ihmisoikeuksien Julistuksesta
tehdään päivittäin pilkkaa,
sovitaan sodankäynnistä
ja syylliseksi etsitään
köyhimmät jotka istuvat aavikolla öljyn päällä:
riittää syyksi
ja siitä on paljon iloa meille,
jotka istumme autoissamme,
ja asutamme kylmää pohjoista maata.

6.

Iloa löytyy myös kun
Uudet Hunnit täyttävät elintarvikevarastonsa
kaikella ylijäämällä
mitä Länsi tuottaa luontoa tuhlaten,
ja kylläisyydessänsä jakavat
kun talousmatemaatikot laskivat
kaiken tulevan korkojen kera takaisin, ja
meille jää tämä vähäinen alue pohjoisessa
minkä varastimme Saamen kansalta,
ja voimme nyt nukkua yömmme rauhassa
kun hunnit käyttävät kravattia
ja valuuttoja jotka osaavat uida ja kellua.

Annettu apu menee aina oikeaan osoitteeseen,
ja on kuin kaivoon kannettu vesi,
josta tulee kauppatavaraa.
Ja rahapuita kasvaa rahan viereen,
ja ne meistä jotka jäävät,
näkevät uusia ruhtinaita
kun moni entinen on enää kerjäläinen

ja kulkee eetterissä
vailla vaatteita.

7.

Näen tämän kaiken selvästi nyt
kun ympärillään on lapsia sielut tulessa,
kun jo tällä energialla voisi lämmittää
kokonaisen maanosan,
ja kyllä me lämmitämmekin,
Mordorin lapset joita kukaan ei ohjaa;

ja moni tuomari ansaitsee meillä leipänsä,
ja moni talo ja auto ja kesämökki
rakennetaan hylättyjen lasten sieluista
ja monet vaalit vielä pidetään
ja valituille järjestyy aina aurinkotuoli,
sillä kaikki on aina hyvin ja
vaikka se ei myy
sitä ostetaan lahjuksin.

Ja lopulta,
alkupuheen alun loppuksi,
ilmoitan ainoan kantani tässä ja nyt:

“Ihmiskokeilu epäonnistui”.

Ja:

“Jumala on väärässä
kun antoi Ainokaisen Poikansa
tämän maailman edestä”

8.

Kaksi tuhatta vuotta on kulunut;
kello on kymmentä vailla.

On nähty tuhat ja yksi yötä,
on koettu kaikki kauhujen leikit,
harjoitettu armeijoita uusiin,
kuvattu Apocalypse.
Ja nyt tulee Grande Finale:

viileältä tuntuu erämaan hiekka,
varjossa plus viiskyttiis celsiusta,
Mordorin liekkien sulatossa.

Ja ihmiset
kuin pieniä astioita,
joita maailman tuuli soittaa.

Ja kun astiat on käytetty,
käännetty nurin, tuuli
soittanut coda'nsa,

ei ole suremassa ketään,
ei kukaan kaipaamassa.

9.

Ja karkotetut paratiisin lapset,
lajeista julmin kuin kuvansa Jumala,
jää yksin autioon maahan hiekkaa suussa
juomaan öljyä, ja maailman tuuli
alkunsa tuntematon, eikä tiedetä
mihin tuuli päättyy,
pyyhkii pois pahan
kuin ajan avaruudesta ojennettu pölynimuri,

ja lopulta, eikä kovin monen sukupolven jälkeen,
kun lapset lakkaavat synnyttämästä tuhlattuun maahan,

tulevat tähtien siirtokunnat
äärellisen avaruuden moniin huoneisiin,
joissa jumalat, Homo Ludens,
jo leikkivät uusilla ideoilla.

10.

Yksityisen sielunmaisemani
pidän itse, edellinen oli yleistä
ja kerrottu heille,
joilta puuttuu rohkeus nähdä.

11.

Liittyen jumalten seuraan,
seuraavassa kerron kauneudesta,
jonka osana elän.

2. Omena

Kauneudesta

1.

Varhainen ystäväni
Po Chu-i
korottaa äänensä ja
laulaa:

Yö sydännä tulee,
aamun sarastaessa lähtee,
tulee niin kuin keväinen uni,
viipyy hetken, hetken,
menee niin kuin aamun pilvi, etsimättömiin.

Vyöttäydyn kupeellesi.
Ja jos yhä olet pilven kaltainen,
tulen kanssasi viipymättä,
etsijöistäni välittämättä.

2.

Aamun tuuli tuli lahdelta ja
soitti matalia jousia;
minut herätettyään
opetti jo huilun ääntä.

Iloisena vastasin Pan-kutsuun
ja tanssin kuin hullu
keveiden keijujen kanssa
myöhäiseen iltaan.

3.

Kuljen unissani
lineaarisen alitajunnan tiedostoissa;
eideettinen matka,
hallusinogeenina ilma jota hengitän.

Ja kun suljen silmäni,
mitkään valaistukset
eivät pidättele untani
kun matkustan ajassa
tahdonmukaisesti,
rahattomana ja passitta
kaikkiin puutarhoihin
joitten ovilla vartijat nukkuvat.

4.

Mestari on hän
joka ei taitoaan näytä
kun oppilas erehtyy, ja
sanoo:

“Minäkin opin
erehdyksistä.”

Ja yhdessä tehden
hän ohjaa oppilastaan näkemään,
miten on oikein.

5.

Totuus, Kauneus, Hyvyys:
kolme ikkunaa tarkastella maailmaa.

Entä kun ikkunat on Iyöty rikki!

Ja näkee miten on kauhea maailman ilo, monisyinen:
kuin tarujen seitsenpäinen lohikäärme,
joka ahmi aikaa ja tilaa elämältä
kuin rutto, aids, eri aikojen virukset,
eikä kykyä vaikuttaa muuhun
kuin kuvitella, luoda kauneutta,
uskoa sen avulla syntyvään elämään.

6.

Runoudellako tehtävä!

Ei muuta tehtävää kuin kielen elämä
pelastaa runoilija valheesta.

Jos muuta halutaan,
onko parempaa
kuin on fyysikolla,
jonka tehtävää on järjestää
puutarhaa tähtien
ja mielen maata lisäten

avata uutta maailmaa.

7.

Syyssonaatti

Yön muisto tallentuu alitajuntaan,
sanattomat kuvat kun aika on musiikkia
ja tilakokemus ylittää ympäröivän hetken.

Syksyn äänet meren rannattomassa avaruudessa
ja kuu läsnä äärellisen avaruuden sylissä.

Jossakin kaukana katsoo kuuta toinen yksinäinen.

8

Kuun kasvot marrasyössä
ja tihkuvat minuutit hiljaisuudessa.

Avaruuden huone
on valaistu rakennus;
peilejä
silmäkantamattomiin;

ikkunat avoinna
maailman tulla ja mennä.

Tulisitko kanssani
jakaen kaiken kokemuksen.

9.

Aamun koitossa
vapisee varhainen lintu
lumisella oksalla.

Lahden jää ohutta;
hautaa peittää pettävä peili.

Muutosta myöhästynyt
syöksyy sokeaan kuvaansa.

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

10.

Aamu nousee.
Ikkunastani katsoen
katoavat tähdet.

Ystävä lohduttaa ikävässäni:
päivän mentyä ne palaavat.

11.

Ilta on kapea ovi raollaan.
Todellisuuden reunan kipukynnys
varottaa ja samalla kutsuu
tuntemattomaan.

Hypätäkö?

Hyväksyen kutsun vaarat
hän astuu yli kynnyksen
löytääkseen mahdollisuuksien maan.

12.

Ruumiini on temppele,
ja kellarissa ulvoo susi.
Jos nukun,
susi on vapaa kulkemaan.
Valvon kaikki yöt,
valot palaen:
nähdäkseni
ja tullakseni nähdyksi.

Häntä pidetään hulluna.

Terveitä ovat ne,
jotka kulkevat päivin suden vaatteissa
ja yöt nukkuvat
viattoman enkelin unta.

13.

Keskipäivän muistoissa
onnellinen lapsuus.
Mihin katosivat kasvun kivut?

14.

Kerran eräässä taidenäyttelyssä,
missä oli maalauksia, musiikkia ja
runoja, tuli eräs vakava henkilö kokemaan
ja vastaanottamaan taidenautinnon.
Hän ei nähnyt eikä kuullut mitään.

Ja hän ilmoitti tilansa.

15.

Sade on kuin sieni
imenyt itseensä myrkytetyn tajunnan
jota ei voi juoda.

Lopun raunioilla tuhkaa.
Fenix-lintu leikkii;
ei alkua, ei loppua.

Jokainen on tämänsä rannalla
tahtoen pois maahan
ei minnekään

16.

Pellon pientareella perhosen leikki,
lepattava.

Televisiossa ohjelma kaaoksesta.

Mustalintu varis raakkuu kuusen latvassa:
pelkään jo sen lentoonlähtöä.

3. Omena

Amok, Eurooppa

1. D-junassa

32.

Kuljen Epätoivon katua asemalta länteen,
tupakkannatsa sinkoaa silmiini
kuin papatti ilotulitusraketti
vailla iloa; paratiisin lapset
kadunvierillä ryysyissäänsä,
kurkunleikkaaja kulkee perässä
ja rahastaa: jokaisen on maksettava
täysi hinta laittoman elämän uniharhajumalasta,
tai menee henki; iltapäivälehdessä lööppi kirkuu
ruhjotun ruumiin kauppaa: mies naama murskattuna
kun jätti maksamatta, ja on nyt matkalla paratiisiin,
jota ei ole.
Jalkakäytäväkujaa juosten ikkunasta välähtää
Halal shlagterin rituaalinen teuras: vain ihmisille enää
suodaan sähköhoitoa. Ja Istedgade on myrkkyä täynnä.

Banderolli BZ-ttareiden
ja vaihtoehtoväen
talonseinällä huutaa apua:

“NARKOMAANIT POIS VESTERBROSTA!”

33.

Olen saarella joka on toista maata
vaikka on vain saari.

VAPAUDEN HARHASTA ON MAKSETTAVA VERINENVERO.

Harha-aistimusten negatiivi
on kuin laatikkoon unohtunut filminpätkä:
luovuin kuvista joitten kemikaalit
eivät ketään auta ja sysäävät kiertoon
saastaa josta teollisuus rahastaa ja
jokainen raha on pala maata altamme.

Kadunvarren Islam-kioskeissa myydään tupakkaa;
ohitan ja kadunylitys pakottaa näkemään
mitä tapahtuu todella kun taksi on ajaa päälle:
kuljen nikottelevassa D-junassa ja loikin yli kadun
taksia väistellen ja varoen pitkää mustaa heroinistia,
Tuomion Porttivahtia,
joka ottaa piittaamatta kadulla kaiken,
minkä lamaanuneitten taskuista nyhtää.

Ja kun tällä erää vältyin
ja Epätoivon Katu päätyi puistoon,
jossa odotetaan viimeistä piletteä helvettiin ja
Ilmestyskirjan rupiset pilviolennot
pitävät mekkalaa olutpöhnässään,
olin jo lähes voittanut jokapäiväisen
kujanjuoksuni Amokin.

Heitin koko soikon likapyykkiä Montvaskiin
ja se jauhoi 20 kruunulla kolmivarttisen
ja pesi kaiken.

34.

Mieli lumenvalkoisena
odotin iltaa tummuvaa kolmen lukon
turvallisessa taskussa. ja kun avasin radion,
lauloi Dylan “Sad-Eyed Lady of The Lowlands”

Ja minä tiesin lopullisesti astuneeni D-junaan: .
elämä oli pahasti myöhässä.

Kuskusin ja lampaansyönnin jälkeen
istun tupakalla ja tarpeillani
ja ajattelen Kaiken Luojaa, ja -
paskoessani talon viidennen kerroksen
korkeudelta ja vetäessäni jätökseni
wc-pöntön nieluun minuun iskee nauru:

Ihminen on Jumalan kuva.
Ja ihminen järjestää kaaoksen.

Halu muovata systeemi, sanoo Nietzsche,
on epärehellisyyttä.
Mitä jos minäkin matkustaisin täältä
Torinoon ja kuolisin hulluna,
jota historia arvottaa.

Onneksi ei tarvitse, hullu
olen omalla tavallani jo täällä
ja tässä ja nyt, Jumalan ruumiissa,
todistaa Ystävä.

35.

Oivaltava mieleni elää spontaanin hetken,
ja tietoisuus olemassaolon traagisesta merkityksestä
päättyy tämän kulttuuri mukana:

Seuraavien sukupolvien elämä on
käänteinen
ja mieli
Ilo ja Uusi Aika.

Ilon tieteellinen nimi kirjoitetaan:

elektronien neutrino

Elämää
neutrinojen näkymättömässä alkumeressä
jossa kaikkeus kelluu.
"Ominaisuuksiltaan neutrinot ovat häviämättömiä,
alkamattomia ja päättymättömiä,
eikä sellaista saa kiinni"

Spontaani muuttuja,
kuin elämäntapani: taide.

Voiko olla vastuussa mistään
väliä kuoleman planeetalla?

2. Elän Euroopan aikaa

I

36.

Olen Euroopassa,
katson Kööpenhaminan kevättä
ja tulen maasta joka on
Suomi, synnyinmaa.

Se on maa jonka virkaholhousbyrokratia
on ylivertainen, se on isäni veren maa,
äitini kohtu, jonka osaton kansa
kirottiin Euroopan pussinperäksi,
ja ne opettavat siellä
feodaaliseen asuntomuriin kytketyille
tapoja joitten luultiin jo menneen:
kannustetaan ilmiantajia, vasikointia,
veljen myymistä yrttikasvin käytöstä,
ja kun ne antavat Äitinsäkin, ne sanovat selitykseksi:
- Tämä on vain meidän työtämme.
Fasismi maksaa yhä kuukausipalkkaa,

Mattijuhani Koponen: Eurooppa, odysseia D-junassa

37.

ei se mihinkään kadonnut

II

38.

Ajan kello sulaa
taulussaan tuhannet vuodet hirveää historiaa.
Ennustajaeukot varoittavat vedenpaisumuksesta
joka on tuleva: se voi tulla jo
1992 kun otsonikerrokset puhkeavat
napajäätiköitten yllä ja jäät
sulavat ja meri nousee, taas ajan
kello lyö
ja moni hätääntynyt hukkuu
kun eivät uskoneet.

Elän Euroopassa kun kirjoitetaan
vuosi 1990: vanhat vaakunat hajoavat
kun historian keinotekoiset rakenteet
puretaan, kuten Berliinin muuri
täynnä rautasaappaan alla syntyneitä
pieniä tukahduttavia ajatuksia.

Muurit kätkevät kirjoitusta ja puhetta
joissa on sydämen ääni;
ainut kello jota kuunnella,
ja sitäkään, sen lyöntejä
ei voi pettää loputtomiin.

39.

Ja padot murtuvat
vapauden edessä,
ja köyhyyden saastuttamissa maissa
tai rikkaissa, jotka ostavat köyhiä,
ei ole muuta iloittavaa kuin sen näkeminen
että kaikki käy nyt ilman aseita,
kun nekin ovat käyneet mahdottomiksi.

Ja kenraalit,
ja ne jotka pystyttivät
historian roskakorit ajallemme nähtäviksi,
tunkeakseen miljoonat ihmiset
pohjattomiin epätoivon kuiluihin
uusioitaviksi aatteissa jotka ovat kahleita,
ovat syystä ymmällään ja turhautuneita
kun valitsivat ammatin joka ei enää päde.

Ja nyt kun uusi aika asettaa miljoonat kukat
tykinpiippujen maljakoihin,
ja luodit sulavat kuin kellot,
nyt auroiksi joilla ei enää tehdä
veritöitä; Euroopan onni,
pelilaudan status quo.

40.

Kauhistukaa nyt kaikki te,
jotka estitte eri tavoin minua näkemästä,
kun vielä kykenette tunteisiin:

minä rakennan luostaria
ympärielleni
kauneuden tulla esiin.

III

41.

Ja luodaan puhdas maa
joka ei ole tästä ajasta
ja on aineeton kuin sielu,
josta kasvaa ja laajenee;
eikä sen jäsenyys edellytä
kuin tilaa mietiskellä
Ja aikaa jota ei mitata
muotikelloilla:

42.

olla jouten eikä ryhtyä mihinkään.

43.

Tämän todellisuuden edessä,
teidän edestänne,
vaadin yhdenvertaisuutta jokaiselle
jolle ymmärrys annettu on
tai hankittu
sukuomaisuudella,
toteuttaa tahtoaan vapaana.

Ja tämän sanon ärtyneenä
enkö tarkoita sinua.

44.

Ja kun lopulta maailma
sellaisena kuin se oli näyttäytynyt,
tuli unessa todellisena,
olin halukas ja valmis.

Minussa oli astian maku.
Minusta sitä ei koskaan saatu pois sellaisena
kuin minut tunnettiin.